FLORA.

№ 24.

Regensburg. Ausgegeben den 17. August. **1867.**

Inhalt. W. Nylander: Addenda nova ad Lichenographiam europaeam. — Dr. J. K. Hasskarl: Bericht über den Zustand der Chinakultur auf Java. — Dr. Christ: Vergrünungen und Metamorphosen bei Stachys sylvatica L. Mit Tafel V und VI. — Personalnachrichten. — Gelehrte Gesellschaften. — Botanische Notizen.

Addenda nova ad Lichenographiam europaeam. Continuatio sexta. — Scripsit W. Nylander.

1. *Pyrenopsis subfuliginea* Nyl.

Thallus fuligineus tenuis subfurfureus, fere areolatim diffractus, diffusus; apothecia minuta, epithecio punctiformi-impresso, margine laevi thallino, intus hymenio pallido (latit. 0,15—0,25 millim.); sporae 8nae incolores subglobosae vel breviter ellipsoideae, longit. 0,006—8 millim., crassit. 0,005—6 millim., thalamium superne lutescens, paraphyses fere mediocres (saepe articulatae). Jodo gelatina hymenea coerulescens (dein sensim vinose vel violacee tincta, thecae apice persistenter coerulescentes).

In Finlandia, Evois, ad saxa aprica (J. P. Norrlin, 1866).

Habitus fere *P. fuligineae*, sed affinitas maxima cum *P. grumulifera*. Thallus intus textura sicut in *P. tasmanica*, gonimiis autem majoribus (diam. 0,011—0,018 millim.), glomerulis rubricosis e cellulis majoribus formatis quam in *P. grumulifera*. Apothecia vere lecanorina, quamvis extus faciei verrucarioideae. Gonimia (saepius simplicia sunt), pariete gelatinoso-cellulari involuta ut in *Phyllisco*. *P. grumulifera* differt praesertim textura tenuiore (gonimiis simul minoribus); sporae ei 8nae, longit. 0,008—0,014 millim., crassit. 0,005—6 millim. (in bene fertili, lecta in Finlandia media a Norrlin, 1863 et postea); hymenium ei latit.

Universitätsbibliothek Regensburg urn:nbn:de:bvb:355-ubr05982-0371-4

0,2—0,4 millim.; spermatia oblongo-cylindrica recta (longit. circiter 0,0035 millim., crassit. 0,001 millim.). *Collema extendens* Nyl. L. Lapp. or. p. 104, Fellm. Lich. arct. n. 6, etiam Pyrenopsin sistit (gonimiis vulgo didymis).

2. *Calicium praecedens* Nyl.

Simile *C. parietino* robustiore et forte ejus varietas, sed sporis (ellipsoideis vel oblongis) majoribus, longit. 0,010-18 millim., crassit. 0,005—6 millim. [1]).

Finlandia, Evois, ad corticem populi (Norrlin).

3. *Lecanora admissa* Nyl.

Thallus obscure fuscus vel badiofuscus opacus verrucoso-areolatus, areolis turgidulis (latit. 0,5—0,6 millim.), contiguis aut discretis, subrugulosis; apothecia (singula in singulis verrucis thallinis) concoloria minuta, epithecio minuto obtuse impresso aut centro convexulo, margine thallino obtuse cincta; thecae myriosporae, sporae ellipsoideae, longit. 0,0035—0,0045 millim., crassit. circiter 0,0020 millim., paraphyses mediocres (crassit. circiter 0,002 millim.).

Finlandia, Kuhmois, ad saxa granitica (Norrlin, 1866).

Habitus fere *L. belonioidis* Nyl. L. Lapp. or. p. 139, sed sporis et paraphysibus aliis (in *belonioide* sporae longit. 0,003—4 millim., crassit. 0,001 millim.). Pertinet *L. admissa* ad formas varias, quae descendere videntur a *L. cervina* (Pers.). Jodo gelatina hymenea vinose rubescens vel vinose fulvescens (praecedente coerulescentia levi).

4. *Lecidea albo-fuscescens* Nyl.

Thallus albus vel albidus tenuis subgranulatus vel tenuissimus subleprosus, vix determinatus; apothecia fusca vel obscure lividofusca mediocria (latit. 1 millim. vel nonnihil minora) convexa immarginata (vel juniora plana marginata); sporae 8nae incolores ellipsoideae vel ellipsoideo-fusiformes simplices, longitudine 0,010—12 millim., crassit. 0,004—5 millim., paraphyses non discretae, epithecium incolor, hypothecium rufofuscum. Jodo gelatina hymenea intense coerulescens.

Finlandia, Evois, ad corticem abietis (Norrlin, 1866).

---

1) Memoretur hic *C. pallescens* f. *betulinum* Nyl., insigne sporis (longit. 0,009—0,012 millim.) majoribus insigne. Lectum a praestantissimo Norrlin (1866) in Finlandia, Asikkala, ad corticem betulae.

Universitätsbibliothek Regensburg
urn:nbn:de:bvb:355-ubr05982-0372-0

Accedit ad *L. fusco-rubescentem* Nyl., a qua praesertim differt sporis tenuioribus. Conferenda est etiam cum *L. consimili* Nyl. in Flora 1867, p. 178.

5. *Lecidea hypoptoides* Nyl.

Thallus cinerascens subgranulatus tenuis vel evanescens; apothecia nigricantia vel fusca opaca (diam. circiter 0,5 millim.), plana marginata (margine saepe pallescente), demum convexiuscula (margine explanato), intus albida; sporae 8nae incolores ellipsoideae vel oblongae simplices, longit. 0,008—0,014 millim., crassit. 0,0035—0,0045 millim., paraphyses non discretae, epithecium fuscum vel fuscescens, hypothecium incolor. Jodo gelatina hymenea coerulescens.

Finlandia, Tavastia, ad lignum (Norrlin).

Ad stirpem pertinere videtur *Lecideae vernalis*, licet apothecia faciem habeant *Lecanorae variae* var. *hypoptae* (Ach.). In spermogoniis extus nigris verrucariiformibus minutis spermatia oblonga, longit. 0,0030—0,0035 millim., crassit. 0,0010 millim.,

6. *Lecidea enalliza* Nyl.

Thallus cinerascens vel albidus opacus tenuissimus vel evanescens; apothecia nigra minuta (latit. 0,3—0,4 millim.) plana marginatula, intus concoloria; sporae 8nae incolores oblongae vel fusiformi-ellipsoideae simplices, longit. 0,006—9 millim., crassit. 0,0025—30 millim., epithecium fuscescens, hypothecium fuscum (parte supera media obscuriore). Jodo gelatina hymenea coerulescens (deinde plus minusve fulvescens).

Finlandia, Evois, ad corticem et lignum radicum pini (Norrlin, 1866).

Notis allatis facile distincta species. Conferantur *L. enalla* et *L. conferenda* Nyl. Paraphyses mediocres (vel non bene discretae) apice clavato fuscato. Hymenium altit. 0,045—0,050 millim., hypothecium altit. 0,070—0,080 millim.

7. *Lecidea melanobola* Nyl.

Vix nisi varietas *Lecideae erysibioidis*, sed apotheciis nigricantibus vel livido-nigricantibus (latit. 0,2—0,3 millim.). Sporae ovoideae 1-septatae, longit. 0,008—0,010 millim., crassit. 0,0035 millim., epithecium vulgo coerulescens. Jodo gelatina hymenea coerulescens, deinde plus minusve vinose rubescens.

Finlandia, Kuhmois, ad corticem abietis (Norrlin, 1866).

Universitätsbibliothek Regensburg
urn:nbn:de:bvb:355-ubr05982-0373-6

8. *Lecidea hypopodioides* Nyl.

Forte varietas *L. disciformis*, thallo albido disperso (depresso-granulato) aut evanescente, apotheciis prominulis saepius substipitatis (latit. circiter 0,5 millim.); sporae longit. 0,011—16 millim., crassit. 0,006—8 millim.

Finlandia, Evois, ad saxa micaceo-schistosa (Norrlin, 1866).

9. *Lecidea spongiosula* Nyl.

Thallus olivaceo-fuscescens vel olivaceo-nigrescens opacus spongioso-furfureus subareolatim diffractus (crassit. 0,3—0,9 millim.) effusus laxe adhaerens friabilis; apothecia nigra (latit. 1 millim. vel minora) marginata, et praesertim minora plicata congesta et opegraphideo-compressa convolutaque, intus concoloria; sporae 8nae incolores ellipsoideae simplices, longit. 0,011-14 millim., crassit. 0,006—8 millim., thalamium superne coerulescens, epithecium nigricans, paraphyses non discretae, hypothecium nigrum. Jodo gelatina hymenea coerulescens, dein vinose rubens.

Finlandia, Evois, ad saxa granitica (Norrlin, 1866).

Species distinctissima, thallo singulari laxissime adfixo subturfaceo-areolato et apotheciis libenter omnino plicatis.

10. *Odontotrema subintegrum* Nyl.

Subsimile *O. minori*, sed apotheciis minoribus (latit. circiter 0,3 millim.) margine subintegro, sporis (4-septatis) longioribus (longit. 0,016—20 millim., crassit. 0,005—6 millim.) et gelatina hymenea iodo solum lutescente.

Finlandia, Tavastia, ad lignum tiliae et betulae (Norrlin).

Forsan fungillus.

11. *Verrucaria intersistens* Nyl.

Thallus macula albida indeterminata indicatus; apothecia nigricantia (lamina tenui visa perithecio dimidiatim fuscescente) parva (latit. 0,1—0,2 millim.), intus et subtus incoloria; sporae 6—8nae incolores ovoideae vel oblongo-ovoideae 8-septatae, longit. 0,014—17 millim., crassit. 0,005—6 millim., paraphyses parcae graciles (crassit. 0,001 millim.).

Finlandia, Hollola, ad corticem epidermide destitutum betulae (Norrlin, 1865).

Vix vera affinitas adest cum *V. epidermidis*, nam color perithecii, forma sporarum, thecae etiam pariete apice tenui distan-

Universitätsbibliothek Regensburg
urn:nbn:de:bvb:355-ubr05982-0374-2

Sporae stirpem *V. chloroticae* fere indigitant. Jodo solum protoplasma thecarum vinose fulvescens.

12. *Endococcus heterophractus* Nyl.

Apothecia verrucariiformia nigra (latit. 0,1 miliim. vel paullo minora), convexa prominula; sporae 8nae nigrescentes ellipsoideae vel breviter fusiformi-ellipsoideae, septis 3 obliquis et varie dispositis et inter se septulo uno alterove conjunctis, longit. 0,010-14 millim., crassit. 0,006—7 millim., paraphyses nullae. Jodo gelatina hymenea vinose rubens.

Finlandia, Evois, supra thallum *Lecideae pezizoideae* corticolae *(abieticolae)*, legit Norrlin (1866).

Lecidea Dufourei Ach. est nomen in herbariis variis obvium Lichenis, quem *Lecideam subuletorum* f. *simpliciorem* dixi in Lich. Scandin. p. 205. Nomen Acharianum restituendum. Etiam in Gallia occurrit (in Vogesis, Mougeot) etque in Anglia (Leighton).

Lecidea apochroeella var. *botryoides* Nyl. differt a typo: thallo virescente subleproso vel subgranulato-squamuloso tenui, apotheciis (lividis vel obscurioribus) conglomeratis (glomerulis diam. circiter 1 millim.) prominulis; sporae oblongo-ellipsoideae simplices, longit. 0,006—0,010 millim., crassit. 0,0025—0,0030 millim. Jodo gelatina hymenea coerulescens, dein vinose rubens. Spermogonia papillosa vel spinuliformia incoloria (altit. 0,2-0,4 millim., crassit. 0,08 millim. vel tenuiora), etiam furcato-divisa et quasi prolifera; spermatia cylindrica (vel utroque apice obsolete incrassatula), longit. 0,0035—0,0040 millim., crassit. 0,001 millim. — In Finlandia, Evois, ad lignum putridum (Norrlin).

Lecidea bacillifera f. *melanotica* Nyl. similis est f. *subincomptae* Nyl., sed thallo olivaceo-nigrescente (tenui) furfuraceo-granulato late effuso, sporis (5—7-septatis) longit. 0,035—48 millim., crassit. 0,0025—0,0030 millim. — In Finlandia, Evois, ad corticem populi (Norrlin).

Lecidea premnea f. *deminuens* Nyl. differt praesertim sporis 3-septatis et minoribus (longit. 0,014—18 millim., crassit. 0,0035—45 millim.) a typo. — Finlandia, Tavastia, ad lignum (Norrlin); etiam in Nova Caledonia sat similis.

Universitätsbibliothek Regensburg
urn:nbn:de:bvb:355-ubr05982-0375-8

Opegrapha circumducta Nyl. [1]) est nova species detecta a beato Mandon in insula Madera, et forsitan eadem quoque in Europa obveniat.

Verrucaria rhyponta var. *rhypontella* Nyl. Analoga est *rhypontae*, sicut *punctiformis* est *epidermidis*. Sporae 1-septatae, longit. 0,014—20 millim., crassit. 0,004—5 millim. (huc „*V. rhyponta*" Fr. L. S. exs. 253).

Bericht über den Zustand der Chinakultur auf Java pro I. Quartal 1867.

(Nach dem Holländ. des Java-Courant Nr. 39 vom 14. Mai 1867).

Von Dr. J. K. Hasskarl.

Cf. Flora 1867. p. 273 etc.

Während der drei ersten Monate von 1867 wurde der Vorrath der brauchbarsten Arten von Chinarinden-Bäumen dergestalt vermehrt, dass Anfang April vorhanden waren:

Chinch.	*Calisaya*	342717
„	*succirubra*	2932
„	*Condaminea*	11054
„	*lancifolia*	617
im Ganzen also		357320

Pflanzen verschiedener Chinarindenbäume.

Die seit April 1864 zufolge der innerhalb 8 Jahren gewonnenen Erfahrungen nach neuen Grundsätzen angelegten Pflanzungen — die alten Pflanzungen von anerkannt brauchbaren Chinarinden-Arten zählten damals 9360 Pflanzen — entwickeln sich vortheilhaft. Bis jetzt scheinen sie die Ansicht zu rechtfertigen, dass mit Berücksichtigung der verschiedenen klimatischen Verhältnisse die Regeln, welche auf Java für eine gute Kaffeecultur gelten, im Allgemeinen auch auf die Zucht der Chinarindenbäume angewendet werden können.

Da es aber dabei darauf ankommt, innerhalb eines gewissen Zeitabschnittes eine möglichst grosse Menge brauchbare Rinde

---

1) ***Opegrapha circumducta*** differt ab ***O. vulgata*** praesertim thallo nigrolimitato et sporis longioribus (3—7-septatis, longit. 0,032—38 millim., crassit. 0,0045—0,0055 millim.). Thallus albidus tenuis rimulosus. Spermatia recta, longit. 0,0035—0,0045 millim., crassit. 0,001 millim. Saxicola.

Universitätsbibliothek Regensburg
urn:nbn:de:bvb:355-ubr05982-0376-4

ellipsoideae simplices, longit. 0,008—0,010 millim., crassit. 0,0045 millim., paraphyses non discretae, epithecium fuscescens, hypothecium incolor. Jodo gelatina hymenea coerulescens. — Supra saxa in Nova Zelandia, Otago, ex hb. Jones. — Pertinet ad stirpem *L. parasemae* prope *L. incongruam*. Spermatia arcuata, longit. 0,020—23 millim., crassit. 0,001 millim. Ex facie externa fere *Lecideam tenebrosam* crederes, sed notis datis et thallo hydrate kalico rubricose tincto. A *L. polycarpa* distinguitur colore et rugositate thalli etc. Apothecia interdum tandem convexiuscula.

6. *Lecidea chalybeiza* Nyl. — Thallus obscure cinerascens minute granulosus vel subevanescens; apothecia nigra minuta (latit. 0,2—0,3 millim.) planiuscula vel convexiuscula, margine tenui vel obsoleto demum nullo; sporae 8nae ellipsoideae simplices, longit. 0,005—8 millim., crassit. 0,0025—0,0035 millim., paraphyses (non semper bene discretae) capitulo nigro, hypothecium fuscum. Jodo gelatina hymenea coerulescens. — Ad saxa schistosa in Nova Zelandia, Otago, ex hb. Jones. — Affinis *L. chalybeiae* Borr., sed sporis simplicibus et aliis notis nonnihil differens.

7. *Arthonia stictaria* Nyl. [1]) — Apothecia parasitica fusca vel fusconigra rotundata (diam. 0,5 millim. aut minora, rarius majora) convexiuscula; sporae 8nae incolores oblongae 1-septatae, longit. 0,007—0,010 millim., crassit. 00035—0,0045 millim., paraphyses vage indicatae, thalamium subincolor. Jodo gelatina hymenea vinose rubens. — Supra *Stictae auratae* thallum in Nova Zelandia (Knight).

Accesserunt simul nonnullae aliae species Lichenum, ut *Lecanora pachypholis* Nyl., *L. leucophaea* Flk., *Lecidea parasitica* Flk., *L. aeruginosa* Nyl., *L. decedens* Nyl., in Nova Zelandia obviae ex hb. rev. Leighton et alibi exponendae.

1) ***Arthonia subconveniens*** Nyl. est subsimilis *A. stictariae;* sed sporis longioribus, longit. 0,014—15 millim., crassit. 0,004 millim. Supra thallum ***Ricasoliae dissectae*** in Brasilia (Widgren).

Corrigenda.

p. 372. lin. 22 4-septata lege 3-septatae.
p. — lin. 31 8-septatae lege 3-septatae.

Universitätsbibliothek Regensburg
urn:nbn:de:bvb:355-ubr05982-0442-8

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: Flora oder Allgemeine Botanische Zeitung

Jahr/Year: 1867

Band/Volume: 50

Autor(en)/Author(s): Nylander William

Artikel/Article: Addenda nova ad Lichenographiam europaeam 369-374